

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Gezinshuis de Colibri Albergen

Toezicht Jeugdigen in Jeugdhulp (JIJ)

Rapport Gezinshuis de Colibri

De hulpaanbieder aan het woord

Op deze punten uit het rapport zijn we trots:

Gezinshuis de Colibri is trots op de huidige stand van zaken, gezien de moeilijke periode waar we een aantal jaren ingezet hebben. Ondanks alles hebben we de zorg, vertrouwen, stabiliteit en rust altijd kunnen waarborgen. Maar het alle belangrijkste zijn toch wel de kinderen die hier wonen.

Met deze punten uit het rapport gaan we aan de slag:

De verbeterpunten nemen we als gezinshuis serieus en zijn reeds begonnen met intervisie uit te zetten en de benoemde zorgplannen aan te passen. We nemen de gemelde verbeterpunten mee in ons verbeterplan en worden hierin gesteund door onze netwerken.

Wat gaan jeugdigen en ouders hiervan merken?

Wij staan achter de manier waarop we met de kinderen omgaan. Ze voelen zich veilig. Dus hier zullen we mee doorgaan. Door ons te blijven ontwikkelen zal er nog meer kennis vergaard worden. Deze kennis zal gebruikt worden waar nodig is. Ook zal het netwerk van de kinderen hier profijt van hebben. Belangrijk vinden we hierin om de lijntjes kort te houden, zodat we transparant kunnen blijven.

Conclusie van de inspectie

De inspectie constateert dat vier van de getoetste normen grotendeels aan de norm voldoen, op vier normen is verbetering noodzakelijk. De inspectie verwacht dat Gezinshuis de Colibri met de hoofdaannemer Bij Elkaar de aandachts- en verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

1 Inleiding

In juni 2024 voerde de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) onaangekondigd toezicht uit bij Gezinshuis de Colibri te Albergen.

Aanleiding

De aanleiding van het toezicht was dat Gezinshuis de Colibri een relatief onbekende jeugdhulpaanbieder was voor de inspectie. Doel van het toezicht was om te bepalen of Gezinshuis de Colibri verantwoorde hulp biedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader; Het JIJ-kader. Dit toetsingskader bestaat uit drie thema's: ontwikkelingsgerichte hulp, de deskundige hulpverlener en goed bestuur. De inspectie heeft uit deze thema's verwachtingen geselecteerd voor het toezicht.

Het volledige toetsingskader is te vinden op:

www.igj.nl/publicaties/toetsingskaders/2021/01/05/het-jij-kader.

Beschrijving Gezinshuis de Colibri

Gezinshuis de Colibri (hierna: de Colibri) is een vennootschap onder firma (vof) en staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 67486401. De Colibri is gevestigd in Albergen, in de (jeugdhulp)regio Twente. De twee vennoten van de Colibri bieden vanaf december 2016 opvang en begeleiding aan maximaal zes jeugdigen waarvan vijf perspectief biedende plekken en één crisisplek. Een vennoot heeft zelf twee volwassen kinderen die niet meer thuis wonen.

De hulpverlening en begeleiding aan de jeugdigen wordt verleend op basis van de Jeugdwet en Wet langdurige zorg (Wlz). De doelgroep zijn jeugdigen van 12 tot 18 jaar met complex trauma, systeem- en hechtingsproblematiek, huiselijk geweld, adhd of autisme. Tijdens het toezicht wonen vijf jeugdigen in het gezinshuis. De huidige jeugdigen hebben de leeftijd tussen 11 en 18 jaar. De jeugdigen zijn geplaatst door het lokale team van de gemeente Berg en Dal en twee landelijke gecertificeerde instellingen. Twee jeugdigen verblijven vrijwillig bij de Colibri, twee jeugdigen verblijven er met een voogdij maatregel en een jeugdige met een ondertoezichtstelling (OTS).

De Colibri was tot 2021 aangesloten bij gezinshuis.com maar is nu een zelfstandig gezinshuis. Sinds januari 2024 is Bij Elkaar hun hoofdaannemer. Hiervoor was de Colibri onderaannemer bij Pluryn en daarna bij Vigere. De huidige hoofdaannemer Bij Elkaar heeft op het moment van toezicht geen contract met de regio Twente voor jeugdhulp met verblijf en alle plaatsingen tijdens het toezicht zijn bovenregionaal. De hulp aan jeugdigen wordt geboden via individuele maatwerk overeenkomsten met de plaatsende gemeenten.

Het gezinshuis staat op een groot terrein aan een doorgaande weg in een landelijke omgeving. Er zijn honden, katten, varkens en kippen. Naast de woning zijn meerdere schuren en er is veel ruimte op het terrein en een grote tuin.

De vennoten bieden de dagelijkse zorg en begeleiding. Een van de vennoten heeft een zorg gerelateerde mbo4 opleiding afgerond en heeft ruime ervaring in de jeugdhulp. Zij houdt zich bezig met de jeugdigen, instroom, contacten met ouders, school en plaatsers. De andere vennoot heeft een hbo-scheepvaart opleiding afgerond en heeft bij de marine gewerkt. Hij houdt zich bezig met de zakelijke kant van het gezinshuis en onderhoud van het terrein. Er zijn geen medewerkers in loondienst aangesteld bij de aanbieder. Er is een BIG geregistreerde orthopedagoog-generalist, in de rol van gedragswetenschapper, op consultbasis betrokken. Een vennoot is SKJ-geregistreerd. Vanuit de hoofdaannemer Bij Elkaar zijn een gezinshuismanager, een aanmeldfunctionaris, een beleidsadviseur en een gedragswetenschapper in meer of mindere mate betrokken bij de Colibri. Ten slotte is een vrijwilliger actief bij de Colibri. Zij ondersteunt de vennoten door bijvoorbeeld de boodschappen te doen, te koken of een spelletje met de jeugdigen te doen.

2 Conclusie

Analyse

In dit hoofdstuk geeft de inspectie haar conclusies weer. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe het vervolg van het toezicht eruit zal zien.

De inspectie constateerde op de volgende normen veelal positieve punten:

- Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners (norm 1.1).
- Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid (norm 1.3).
- De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp (norm 3.3).
- De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen (norm 3.4).

Daarnaast heeft de inspectie onder deze vier normen ook aandachtspunten genoemd.

Verbetering is nodig op de volgende normen:

- De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving (norm 1.5).
- Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen (norm 2.1).
- Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht (norm 2.3).
- De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp (norm 3.2).

De aanbieder heeft na het toezicht aan de inspectie laten weten dat ze specifieke verbetermaatregelen hebben doorgevoerd:

- Afval is naar de stort gebracht;
- De vennoten zijn gestart met het opruimen van de schuur;
- De vennoten hebben in afstemming met de hoofdaannemer een start gemaakt met het uitzetten van intervisie;
- De hulpverleningsplannen worden aangepast aan de hand van de verbeterpunten.

De hoofdaannemer Bij Elkaar heeft voorafgaand aan de vaststelling van het rapport laten weten de aandachts- en verbeterpunten op te pakken en te verbeteren in samenwerking met het Gezinshuis de Colibri.

De inspectie constateert dat vier van de getoetste normen grotendeels aan de norm voldoen, op vier normen is verbetering noodzakelijk.

Vervolg

De inspectie verwacht dat de Colibri bovenstaande aandachts- en verbeterpunten vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet voor 3 oktober 2024 aan de inspectie worden verzonden. Het plan wordt getoetst op volledigheid, ambitie en realisme. Op basis van dit plan bepaalt de inspectie het vervolgtoezicht.

3 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantrof op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal:

- *De aanbieder voldoet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm. De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten, verbetering is op punten mogelijk.*
- *De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.*
- *De aanbieder voldoet niet aan de norm. De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.*
- *De inspectie heeft deze norm niet beoordeeld.*

Thema 1: Ontwikkelingsgerichte hulp

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulp gericht is op de ontwikkeling van de jeugdige en diens gezin.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 1.1		Oordeel
	Wensen, behoeften, mogelijkheden van jeugdigen, ouders en netwerk zijn bekend bij hulpverleners.	

In het gesprek met de inspectie vertellen de vennoten, de hoofdaannemer en de gedragswetenschapper van de Colibri over de wijze waarop nieuwe plaatsingen verlopen. Op papier is het plaatsingsproces van de hoofdaannemer helder. Nieuwe plaatsingen komen via het netwerk van de vennoten of via de hoofdaannemer terecht bij de aanmeldfunctionaris van de hoofdaannemer. De aanmeldfunctionaris screent het papieren dossier en vult het eerste gedeelte van het plaatsingsbesluit in. De gedragswetenschapper van de Colibri vult vervolgens het tweede gedeelte van het plaatsingsbesluit in, het liefst voor de plaatsing. In de praktijk blijven plaatsingsbesluiten volgens de hoofdaannemer te lang bij de gedragswetenschapper van de Colibri liggen. De gedragswetenschapper van de Colibri vertelt dat zij samen met de vennoot het dossier van een nieuwe aanmelding leest en de kansen en risico's in kaart brengt. Veel jeugdigen waar ze de dossiers van meeleeft, worden uiteindelijk niet geplaatst omdat er geen match is. De gedragswetenschapper van de Colibri en de vennoten missen regelmatig informatie over de jeugdige bij de aanmelding, bijvoorbeeld bij de twee laatste crisisplaatsingen. Nadat het tweede gedeelte van het plaatsingsbesluit is ingevuld, leest de gedragswetenschapper van de hoofdaannemer mee. Zij heeft met drie recente plaatsingen van de Colibri meegelezen. Bij twee jeugdigen was dat volgens het plaatsingsproces van Bij Elkaar te laat, omdat de jeugdigen al geplaatst waren.

De inspectie hoort terug in de gesprekken met de vennoten, de plaatsers, de gedragswetenschapper en de hoofdaannemer dat zij door twee recente crisisplaatsingen en het ontbreken van een dossier van een andere jeugdige maar deels zicht hebben op de problematiek van de jeugdigen en wat hun behoeften zijn. De plaatsers en de vennoten hebben bij een van de drie jeugdigen een gedeeld beeld, bij twee jeugdigen verschilt het beeld.

De hulpvraag wordt meestal voorgelegd door de plaatser. Als na de intake een match is, kan de jeugdige kennismaken met de vennoten, vervolgens een dag mee draaien of een weekend logeren bij de Colibri. Als de hulp passend is, volgt plaatsing. De gedragswetenschapper van de Colibri maakt na de plaatsing kennis met de jeugdigen. Een jeugdige vertelt dat ze de gedragswetenschapper twee keer heeft gezien en een keer gesproken.

In twee van de drie cliëntdossiers ziet de inspectie dat de wensen en behoeften duidelijk zijn omschreven in het plan en dat problemen op meerdere levensgebieden spelen. In een dossier is geen sprake van een actueel beeld van de jeugdige. Ook mist, bij het ontbreken van een hulpverleningsplan van deze jeugdige, de analyse van de wensen en behoeften van de jeugdige en/of het netwerk.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat het (actuele) beeld, en veranderingen in het beeld, wensen en behoeften van de jeugdige, ouders en het netwerk vastgelegd wordt in het hulpverleningsplan. Ook verwacht de inspectie dat de hoofdaannemer Bij Elkaar hierop toeziet. Dat is mede van belang bij de plaatsing van een nieuwe jeugdige en een zorgvuldige matching met de andere jeugdigen bij de Colibri.

Norm 1.3		Oordeel
	Jeugdigen en ouders worden met respect behandeld en ervaren begrip, vertrouwen en veiligheid.	

Tijdens het gesprek met de inspectie, dat een aantal uren duurde, zijn vier jeugdigen thuis. De jeugdigen gaan (nog) niet naar school of een dagbesteding, twee van de jeugdigen zijn een week geleden geplaatst in crisis. Eén keer gaat een vennoot kort naar de jeugdigen toe als ze hoort dat er jeugdigen naar beneden komen. Ondanks dat de inspectie aangeeft dat als het nodig is de venno(o)t(en) naar de jeugdigen toe kunnen gaan, blijven de vennoten verder in het kantoor. Een jeugdige komt even naar één van de vennoten toe, als de deur van het kantoor open staat, met een vraag. De inspectie ziet dat de vennoot aandacht heeft voor de jeugdige en er wordt een grapje gemaakt tussen de jeugdige en de vennoot.

De vennoten vertellen dat zij 24/7 aanwezig zijn voor de jeugdigen. Er is volgens hun een mooie wisselwerking met de jeugdigen, waarvan voorbeelden worden geven. De vennoten betrekken de jeugdigen binnen- en buitenshuis, bijvoorbeeld spelletjes doen, samen maaien of klussen. De vennoten geven aan dat de samenwerking met de meeste ouders goed gaat. Een jeugdige vertelt dat zijn ouders in het gezinshuis zijn geweest en dat hij met vennoten zijn familie ergens anders in Nederland incidenteel opzoekt. De gedragswetenschapper, de hoofdaannemer en een plaatser beamen dat de vennoten tijd en aandacht hebben voor de jeugdigen en snel een goede band opbouwen. De gedragswetenschapper vertelt dat de vrijwilliger een mooie, verbindende rol heeft naar de jeugdigen, ze praat met de jeugdigen en ze vertrouwen haar. Twee van de drie jeugdigen ervaren begrip en vertrouwen bij de Colibri. Een jeugdige vertelt dat het in het gezinshuis weer als thuis voelt. Een andere jeugdige is wat minder tevreden en voelt zich vaak aangesproken.

De jeugdigen hebben allen een eigen slaapkamer. Als een jeugdige de deur dicht heeft gedaan, is de afspraak om eerst te kloppen en te wachten op antwoord. De vrouwelijke vennoot komt alleen op de kamer van de meiden en de mannelijke vennoot komt alleen op de kamer van de jongens.

“De gezinshuisouders namen de tijd voor de crisisplaatsing. De jeugdigen werden op hun gemak gesteld, alle dieren kwamen tevoorschijn, er werd niet over de jeugdigen gepraat, maar met de jeugdigen. Ook was er tijd voor de familie.” *plaatser*

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat er voldoende direct toezicht is op de jeugdigen, ook als er gesprekken gevoerd worden.

Norm 1.5		Oordeel
	De hulp aan jeugdigen en ouders draagt bij aan een gezonde ontwikkeling in een zo thuis mogelijke omgeving.	

Fysieke omgeving

Het gezinshuis is een vrijstaand pand en staat op een groot terrein aan een doorgaande weg in een landelijke omgeving. Er zijn honden, katten, varkens en kippen. Naast de woning zijn er meerdere schuren en er is veel ruimte op het terrein en een grote tuin met een trampoline. Het huis en terrein maken een onverzorgde indruk. De hoofdaannemer geeft aan dat een van de medewerkers hier, na een bezoek aan het gezinshuis in december 2023, intern ook een opmerking over heeft gemaakt. Daarna is de hoofdaannemer niet meer bij de Colibri geweest.

De inspectie ziet tijdens de rondleiding achter een schuur bergen afval liggen; onder andere matrassen, schuimrubber, houten planken, stoelen, bloembakken en een glijbaan. Een vennoot geeft aan dat door perioden van lagere bezetting geen geld is om het afval af te voeren. In de grootste schuur met een brug om auto's te repareren staat divers gereedschap, waaronder een zaagmachine. Volgens een vennoot is het gevaarlijke gereedschap niet bruikbaar zonder een sleutel. De sleutel ligt in een kluis.

Buiten ziet de inspectie een terrasje en tuinkruidenpotten. In de schuur is een jacuzzi. In de schuur die eraan vastzit, heeft een vennoot de zolder geïsoleerd. Hij vertelt aan de inspectie dat hij van plan is om daar over een paar jaar een 18+ woonruimte te bouwen. In deze schuur is ook een kattenkamer waar vier katten altijd verblijven. Een van de jeugdigen is hier graag. In de ruimte overheerst de geur van de katten en ontlasting. Verder worden in de schuur veel spullen opgeslagen, waaronder voorraad. Dit maakt een rommelige indruk. Op een lage kast staan lege kattenblikjes waar de scherpe deksels uitsteken.

De begane grond van het huis bestaat uit een hal met wc, een kantoor, een keuken met een open woonkamer. Naast de tafel in het kantoor staat een vogelkooi en er ligt vogelzaad omheen. De inspectie hoort dat de vogel ook wel eens losvliegt en rommel maakt. De inspectie ziet vijf honden in de keuken, achter een hekje. De keukenvloer is bezaaid met hondenbrokken. In de woonkamer zijn twee grote banken, een televisie, een PlayStation en vele aquaria. Naast de bank staat een doos met lege flessen en plastic zakken. De slaapkamer van de vennoten is op de benedenverdieping. De medicatie wordt in de slaapkamer van de vennoten bewaard. Melatonine ligt in een keukenkastje.

Boven hebben jeugdigen allen een eigen slaapkamer. Er is een badkamer met twee douches naast elkaar en twee wastafels. Op de overloop en in de lege (crisis)slaapkamer liggen spullen op een bed en op de grond opgeslagen, zoals meerdere matrassen, kratten, beddengoed, prullenbak, verf en kwasten, een lade van een bed, kleerhangers, knuffels, stoel, planken en een lamp. In een andere lege slaapkamer staat een televisie op de grond. De drie slaapkamers van de jeugdigen die de inspectie heeft gezien, zijn daarentegen verzorgd, schoon en met persoonlijke spullen ingericht. Jeugdigen geven aan dat ze de slaapkamer zelf mogen inrichten en de kleuren mooi vinden. Volgens een jeugdige komen de vennoten niet in zijn slaapkamer. Boven en beneden zijn brandblussers en brandmelders. In de keuken hangt een blus deken.

Leefklimaat

In de keuken hangt een planbord met de namen van de jeugdigen en hun taken, zoals badkamer of bovenverdieping/trap schoonmaken. Een jeugdige vertelt dat hij de badkamer schoonhoudt, er douchetijden zijn en niet gegeten of gedronken wordt op de slaapkamers. Een andere jeugdige vindt het jammer dat hij niet mag drinken op zijn slaapkamer en overdag geen televisie mag kijken. Er zijn geen huisregels op schrift. De vennoten vertellen dat er een paar regels zijn, zoals drie keer per dag aan tafel eten, taken doen en op tijd naar bed. De jeugdigen hoeven de vennoten niet te vertrouwen, maar de vennoten willen betrouwbaar zijn naar de jeugdigen toe, zo vertellen de vennoten aan de inspectie. Bij problemen mogen de jeugdigen het eerst onderling oplossen en dan de vennoten erbij roepen. Tijdens het eten wordt veel gesproken en overlegd. De gedragswetenschapper geeft aan dat de jeugdigen alles mogen zeggen en dat de vennoten achter ze staan.

Jeugdigen vertellen dat ze ook af en toe samen uiteten gaan in Duitsland en dat het gezellig is. Een jeugdige traint mee met een voetbalelftal. De vennoten willen hem wellicht ook opgeven voor outdoor activiteiten. Een jeugdige gaat naar school. Een jeugdige is thuis en op zoek naar een nieuwe werk/stageplek als timmerman. Bij twee jeugdigen die recent in crisis zijn geplaatst, moet de schoolgang nog worden opgestart. Een andere jeugdige zit thuis, omdat de beschikking voor dagbesteding is beëindigd en er geen passend onderwijs is. Volgens de jeugdige, de vennoten en de nieuwe plaatsvervangende wordt gezocht naar een oplossing voor dagbesteding dan wel diagnostiek om te onderzoeken welk onderwijs passend is bij de jeugdige. Leerplicht en het samenwerkingsverband zijn hierbij betrokken.

Er wordt meestal door een vennoot gekookt. Soms helpen jeugdigen mee. Alle jeugdigen vinden het eten lekker. Jeugdigen van bijvoorbeeld 13 jaar moeten om negen uur naar bed. In het weekend zijn geen vaste bedtijden. Dat geeft volgens de vennoten flexibiliteit als ze een uitstapje maken of een film langer is dan gedacht.

Uit het cliëntenoverzicht blijkt dat bij de Colibri alle jeugdigen van ver komen en bovenregionaal zijn geplaatst. Dat betekent voor jeugdigen en ouders een lange reistijd om elkaar te zien of als jeugdigen naar hun oude school of hulpverlener zouden willen gaan.

“We hebben liever geen kinderen uit de regio. Een uitgeplaatst kind woonde hier tien minuten vandaan en ging gewoon weer naar huis met zijn step.”

vennoot

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Zowel in de gesprekken met de jeugdigen, de begeleider, de vennoten en de gedragswetenschapper heeft de inspectie vernomen dat er vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast. Voorbeelden die genoemd worden:

- beperking telefoon- en internetgebruik;
- beperking in vrijheid door op het terrein te moeten blijven.

Verder geven de vennoten aan dat ze een urinecontrole in huis hebben gehaald op verzoek van een voogd van een jeugdige die uitgeplaatst is. De urinecontrole is niet gebruikt, omdat de jeugdige weigerde.

De inspectie ziet bij de inzage van één van de drie dossiers dat bij een jeugdige veiligheidsafspraken gemaakt zijn, met daarbij regels rondom gebruik van telefoon. De vertrouwenspersoon weet dat een jeugdige geen internet mag op zijn telefoon. Daar hebben de vennoten uitleg over gegeven. De vertrouwenspersoon is niet op de hoogte van het generiek inleveren van de telefoons 's avonds door de jeugdigen onder de 18 jaar.

Verwachtingen inspectie ten aanzien van vrijheidsbeperkende maatregelen

Op basis van hoofdstuk 6 van de Jeugdwet is voor het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen buiten de gesloten jeugdhulp geen wettelijke grondslag. Er moet sprake zijn van een wettelijke grondslag om vrijheidsbeperkende maatregelen en/of verplichte/gedwongen zorg toe te passen. Wel kan het nodig zijn om in het geval van een acute noodsituatie direct gevaar af te wenden met een vrijheidsbeperkende maatregel. Mocht van een noodsituatie sprake zijn, dan verwacht de inspectie dat de Colibri hiervoor dezelfde zorgvuldigheidseisen hanteert als voor jeugdigen met een gesloten machtiging in de JeugdzorgPlus.

De inspectie begrijpt dat het, gelet op de doelgroep die de Colibri jeugdhulp biedt, een uitdaging kan zijn om een juiste balans te vinden tussen het zorgen voor veiligheid en bescherming en het bieden van voldoende mate van vrijheid. Tegelijkertijd strookt de huidige inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals het ontzeggen of inleveren van een telefoon en uniforme bedtijden, niet met de wettelijke eisen die hieraan worden gesteld.

Verbeterpunten

- De inspectie verwacht dat de Colibri het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen direct en zorgvuldig afbouwt en zoekt naar alternatieven. Het komt voor dat maatregelen die vrijheidsbeperkend zijn om pedagogische redenen ingezet worden. Wanneer dit zorgvuldig afgewogen is en past bij de leeftijdsfase en ontwikkeling van de jeugdige kan dit passend zijn in het kader van de opvoeding. Bijvoorbeeld regels en afspraken over bedtijden en telefoongebruik. Echter, generieke maatregelen zijn niet toegestaan. Deze zijn niet afgewogen per kind en dus is er sprake van een vrijheidsbeperking. De inspectie verwacht dat er maatwerkafspraken gemaakt worden met jeugdigen over bedtijden en andere pedagogische maatregelen.

- De inspectie ziet risicovolle situaties bij de Colibri doordat jeugdigen in aanraking kunnen komen met gevaarlijke gereedschappen en de deksels van de lege kattenblikjes in de schuren. Daarnaast maken het huis en het terrein een onverzorgde indruk. De inspectie verwacht dat de vennoten met onmiddellijke ingang in en rondom het huis en in de schuren veilig maken, opruimen en schoonmaken. En specifiek geldt dat voor: het afval dat naar de stort moet, de kattenkamer en opslag van goederen op de overloop en in de schuren.
- De bovenregionale plaatsingen bij de Colibri (afgezien van plaatsingen met een onveilige situatie in hun thuisomgeving) dragen niet bij aan een thuisgerichte omgeving, schoolgang en fysiek contact met ouders, netwerk en hulpverlener(s) die al langer betrokken zijn. Volgens de inspectie moet hier rekening mee worden gehouden bij nieuwe plaatsingen door de hoofdaannemer Bij Elkaar.

Thema 2: De kundige hulpverlener

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de hulpverleners in staat zijn om met voldoende actuele en passende kennis en kunde te handelen en in hoeverre hulpverleners met anderen samenwerken waar dat nodig is.

In onderstaand figuur ziet u wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

Hieronder leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 2.1		Oordeel
	Hulpverleners maken professionele afwegingen over de veiligheid van jeugdigen.	Geel

De vennoten vertellen dat ze nog zoekende zijn met hun gedragswetenschapper met het in kaart brengen van de risico's. De hoofdaannemer Bij Elkaar heeft een format voor de risicotaxatie, maar de Colibri gebruikt nog een format van de vorige hoofdaannemer Vigere. School is voor een jeugdige bezig met een stoplicht/signaleringsplan.

De hoofdaannemer Bij Elkaar geeft aan dat ze in het kader van 'uniform werken' een nieuw risicotaxatie instrument en een format veiligheidsplan ontwikkelen. En dat de gedragswetenschapper van de Colibri de risicotaxatie moet maken.

Tijdens inzage in drie cliëntdossiers ziet de inspectie in alle drie een Actuarieel Risicotaxatie Instrument voor Jeugdbescherming (ARIJ) van jeugdbeschermers. In deze drie dossiers ziet de inspectie in één dossier geen actuele risicotaxatie en in twee dossiers risicotaxaties van de zorgaanbieder die gemaakt zijn bij de start van de plaatsing.

De gedragswetenschapper van de hoofdaannemer heeft met drie recente plaatsingen van de Colibri meegelezen. Bij twee jeugdigen was dat volgens het plaatsingsproces van Bij Elkaar te laat, omdat de jeugdigen al geplaatst waren. Bij een van deze jeugdigen zag de gedragswetenschapper van de hoofdaannemer veel risico's en heeft ze, omdat de jeugdige er al woonde, het advies gegeven een individueel gericht risicotaxatie instrument in te vullen en daar een plan op te maken.

In het toezicht kwam naar voren dat de vennoten en plaatsers niet van alle risico's rondom de jeugdigen op de hoogte zijn. Een dag na het toezicht leidt een incident tot een uitplaatsing.

De vennoten vertellen dat ze op de hoogte zijn van de Meldcode Kindermishandeling en Huiselijk Geweld en recent een melding hebben gedaan bij Veilig Thuis.

Verbeterpunten

- Gezien de complexe problematiek van de huidige jeugdigen en hun netwerk, de onderlinge dynamiek, de crisisplaatsingen en de korte doorlooptijd van de plaatsingen bij de Colibri ziet de inspectie veel risico's. Daarom is het multidisciplinair maken van professionele afwegingen over de veiligheid extra urgent. De inspectie verwacht dat de Colibri en de hoofdaannemer Bij Elkaar voor elke jeugdige de risico's breed in kaart brengt bij start van de hulp, tussentijds en bij veranderende omstandigheden en deze vastlegt in het dossier, óók indien het een crisisplaatsing betreft. Het verminderen van de risico's moet een navolgbaar onderdeel van de hulpverlening zijn. De afweging om al dan niet gebruik te maken van signalerings- of veiligheidsplannen maakt daar onderdeel van uit. (Zie Jeugdwet art 4.1.1 lid 3 en de Richtlijn 'Samen met ouders en jeugdigen beslissen over passende hulp'.)
- De inspectie verwacht van de Colibri en hoofdaannemer Bij Elkaar dat signalerings- of veiligheidsplannen worden toegevoegd aan de cliëntdossiers en waar nodig geactualiseerd worden.

Norm 2.3		Oordeel
	Hulpverleners handelen methodisch en ontwikkelingsgericht.	

De vennoot en de gedragswetenschapper geven aan dat de doelen door de plaatsers, jeugdige en ouders worden bepaald. De vennoot vertelt dat ze de hulpverleningsplannen meestal binnen twee maanden schrijft met de gedragswetenschapper en weinig rapporteert in het cliëntvolgsysteem. De gedragswetenschapper geeft aan dat de plannen beter op orde moeten en dat de rapportage beter kan. De hoofdaannemer geeft aan dat de plaatsingsbesluiten te lang bij de gedragswetenschapper van de Colibri blijven liggen en dat de dagrapportage beter en frequenter moet. De gedragswetenschapper van de hoofdaannemer voert periodiek een dossiercheck uit bij alle gezinshuizen.

Bij veel plaatsingen komt volgens een vennoot pas na een paar maanden 'de ware ik' van de jeugdige naar boven en de noodzaak van inzet van therapie. Tweemaal per jaar zijn er evaluaties. Voor een jeugdige die het langste in het gezinshuis woont, was volgens een vennoot een evaluatie gepland, maar deze is verzet doordat de certificerende instelling wijzigt. Een andere jeugdige heeft een langere periode geen voogd gehad en daardoor ontbrak informatie. Volgens de vennoten is dit de medeoorzaak van het niet op orde zijn van dit dossier bij de Colibri.

Bij vier van de vijf jeugdigen is een evaluatie nog niet aan de orde, omdat ze korter dan zes maanden bij de Colibri verblijven.

Uit dossieronderzoek blijkt dat in twee dossiers hulpverleningsplannen aanwezig zijn en de doelen haalbaar en concreet. In één dossier ontbreekt een hulpverleningsplan. De inspectie ziet daarnaast ook nog de dossiers van twee andere jeugdigen, in crisis geplaatst een week voor het inspectiebezoek. Deze dossiers bevatten nog vrijwel geen informatie, alleen NAW-gegevens.

Verbeterpunten

- Volgens artikel 4.1.3 van de Jeugdwet is de wettelijke termijn voor het opstellen van een hulpverleningsplan zes weken. In de wet wordt geen uitzondering gemaakt voor crisisplaatsingen. De inspectie verwacht dat de aanbieder maatregelen treft om deze termijn te behalen, ook bij crisisplaatsingen.
- De inspectie verwacht dat voor jeugdigen en ouders duidelijk is wat de doelen zijn waaraan wordt gewerkt.
- De inspectie verwacht dat de voortgang en de resultaten van de hulp met passende frequentie samen met de jeugdigen en ouders, gezinsvoogden en andere betrokken hulpverleners wordt geëvalueerd en wordt vastgelegd in dossiers.
- De inspectie verwacht van de aanbieder, binnen een afzienbaar tijdsbestek, doelmatige en continue dossiervoering met betrekking tot plaatsingsbesluiten, het rapporteren op doelen en het opnemen van relevante informatie voor de hulpverlening van plaatsers of hulpverleners. De inspectie verwacht dat de hoofdaannemer Bij Elkaar hierop toeziet.

Thema 3: Goed bestuur

In dit thema kijkt de inspectie naar in hoeverre de organisatie op een goede wijze wordt bestuurd en een lerende organisatie is die zich voortdurend verbetert.

In onderstaand figuur ziet u direct wat de oordelen zijn van de inspectie op de normen die vallen onder dit thema.

In onderstaande tabel leest u per norm een toelichting op het oordeel van de inspectie.

Norm 3.2	Oordeel
 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot verantwoorde hulp.	

Uitsluitcriteria

Jeugdigen met acting-out gedrag, automutilatie, agressie en verslaving vallen volgens de vennoten en de gedragswetenschapper onder de uitsluitcriteria van de aanbieder. Dit kan de inspectie niet terugvinden op een website van de aanbieder. Uit de gesprekken hoort de inspectie dat jeugdigen met een dergelijk gedrag toch bij de Colibri wonen.

Als pubers experimenteren met middelen dan is het volgens de vennoten geen echt uitsluitcriterium: 'liever in het bijzijn van ons dan in de bierkeet'.

Deskundigheid

De hoofdaannemer heeft als eis dat een van de gezinshuisouders een SKJ-registratie heeft. Een van de vennoten heeft een zorg gerelateerde mbo4 opleiding afgerond en heeft ruime ervaring in de jeugdhulp. Zij is SKJ geregistreerd en houdt zich bezig met de jeugdigen, instroom, contacten met ouders, school en plaatsers. De andere vennoot heeft een hbo-scheepvaart opleiding afgerond en heeft bij de marine gewerkt. Hij houdt zich bezig met de zakelijke kant van het gezinshuis en onderhoud van het terrein. Volgens de hoofdaannemer kunnen de vennoten elkaar vervangen op zorginhoud of proces. Op consultbasis is een BIG geregistreerde orthopedagoog-generalist in de rol van gedragswetenschapper betrokken. Vanuit de hoofdaannemer Bij Elkaar zijn een gezinshuismanager, een aanmeldfunctionaris, een beleidsadviseur en een gedragswetenschapper in meer of mindere mate betrokken bij de Colibri.

De gezinshuisouders geven aan dat zij elke twee weken overleg hebben met de gedragswetenschapper over de jeugdigen. Daarnaast hebben de vennoten bij bijzonderheden telefonisch contact met de gedragswetenschapper. De gedragswetenschapper ziet en spreekt de jeugdigen ook alleen.

Uit de gesprekken met en jeugdigen, aangevuld met informatie uit de cliëntdossiers, wordt duidelijk dat de jeugdigen die bij de Colibri verblijven te maken hebben met meervoudige en complexe problematiek. Een vennoot heeft door de laatste hectische periode nog geen opleidingen gedaan om punten te halen voor haar SKJ-registratie. De vennoten hebben op het moment van toezicht geen intervisie. Ze zijn voornemens om bij een nieuwe intervisie groep van twee andere gezinshuizen aan te sluiten. De Nji Richtlijnen worden niet gebruikt. Wel gebruikt een vennoot richtlijnen van het RIVM in verband met vragen over vaccinaties van een jeugdige. De hoofdaannemer start een platform voor scholing, voor accreditatie van de SKJ-registratie, bijvoorbeeld over trauma sensitief werken. De vennoten hebben nog niet deelgenomen aan het platform voor scholing van de hoofdaannemer noch zelf scholing gevolgd de afgelopen periode.

Bejegening, communicatie en samenwerking

De inspectie heeft tijdens het toezicht verschillende bevindingen opgehaald over bejegening, communicatie en samenwerking van de vennoten.

Tijdens de gesprekken met vennoten, plaatsers, de hoofdaannemer en de vertrouwenspersoon komt naar voren dat:

- de vertrouwenspersoon in eerste instantie de toegang is geweigerd door de Colibri door dat wat er is voorgevallen met de vorige vertrouwenspersoon en de vennoten;
- dat de Colibri en de vorige hoofdaanemers Pluryn en Vigere en gezinshuis.com de samenwerking hebben verbroken;
- dat het contact met een plaatser moeizaam verloopt en het lastig is om afspraken te maken;
- dat een vennoot heeft geschreeuwd naar een plaatser en een vennoot bot en nors heeft gereageerd in een stressvolle situatie naar een plaatser.

De vennoten geven aan dat ze voor de jeugdigen door het vuur gaan en kritisch zijn op dat wat fout is gegaan, bijvoorbeeld als een ketenpartner zich niet aan afspraken houdt. De samenwerking met Bij Elkaar verloopt volgens de vennoten goed: 'Zij zien wie we zijn, we zijn wie we zijn en dat begrijpen ze'. Volgens de hoofdaannemer verloopt het contact en de communicatie met de vennoten goed. Tenslotte geeft de vertrouwenspersoon aan dat ondanks dat haar de toegang bij de start is geweigerd, het contact met de vennoten nu goed is, ze zijn respectvol naar haar en de gezinshuisouders hebben ervan geleerd.

Continuïteit van zorg

Uit de gesprekken komt naar voren dat de hoofdaannemer Bij Elkaar verantwoordelijk is voor de kwaliteit van zorg. De beschikkingen van de jeugdigen staan op naam van de hoofdaannemer. Ten tijde van het toezicht is het wettelijk verplichte Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording (JMV) voor 2023 beschikbaar. Een vennoot vertelt dat in 2023 en 2024 geen volledige bezetting was. Soms was een uitplaatsing niet te voorzien en een plek niet altijd gelijk op te vullen. De hoofdaannemer beaamt dat en geeft aan dat het stress gaf bij de Colibri. De hoofdaannemer probeert mee te denken en schiet zo nodig een factuur voor, bijvoorbeeld van een gemeente. De aanmeldfunctionaris van Bij Elkaar geeft aan dat er afgelopen periode weinig perspectief plaatsingen zijn geweest, maar veelal crisisplaatsingen die weer uitstroomden. Daarnaast is de Colibri in een uithoek van het land gelegen, zo geeft ze aan.

Bij ziekte van een van de vennoten lossen ze dat onderling op. De vrijwilliger komt twee middagen per week. Op verzoek van de vennoten komt de vrijwilliger bij ziekte een keer extra naar de Colibri. Jeugdigen gaan zo mogelijk om het weekend naar huis of naar een logeeropvang. De vennoten merken dat ze de laatste maanden minder weekenden vrij zijn geweest en zijn bezig om dat weer op te starten.

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

De inspectie ziet dat vennoten, de vrijwilliger en de gedragswetenschapper in bezit zijn van een geldige VOG.

Verbeterpunten

- De Colibri en de hoofdaannemer Bij Elkaar dienen ervoor te zorgen dat de kennis en vaardigheden op peil blijven en dat voldoende kennis aanwezig is van de problematiek van de doelgroep. De hulp moet voldoen aan professionele standaarden, eigentijdse kwaliteitseisen en passend zijn bij de ontwikkelingen in het veld.
- De inspectie verwacht dat de vennoten starten met intervisie of een andere vorm van gestructureerde reflectie op hun eigen handelen.
- De inspectie verwacht van de vennoten een correcte bejegening en dat zij met ketenpartners op een professionele, zorgvuldige en transparante wijze communiceren en samenwerken.
- De inspectie vraagt aan de Colibri en de hoofdaannemer om afspraken te maken om de vitaliteit van de vennoten alsmede de continuïteit van zorg in noodsituaties of bij tijdelijke uitval (van één) van de vennoten te borgen.
- De inspectie vindt de financiële situatie van de Colibri zorgelijk met betrekking tot de kwaliteit van zorg en de continuïteit van de hulp. De inspectie verwacht dat de vennoten voorzien in een gezonde bedrijfsvoering, zodat de materiele randvoorwaarden aanwezig zijn om de continuïteit en kwaliteit van de hulp waarborgen en deskundigheid voldoende is.

De bestuurder verbetert, in een lerend werkklimaat, continu zijn prestaties en de resultaten van de hulp.

Een vennoot vertelt dat er recent een incident was waarover de hoofdaannemer en de plaatser zijn geïnformeerd. En dat de vennoot nog geen tijd heeft gehad om het te registreren. De vennoten geven aan dat incidenten worden besproken en geduid worden met het Vlaggensysteem. De gedragswetenschapper geeft aan dat in de periode toen er nog andere jeugdigen bij de Colibri woonden, er incidenten waren waar ook de politie bij was betrokken.

In de cliëntendossiers ziet de inspectie echter dat er geen incidenten zijn geregistreerd. In het door de Colibri na het toezicht aangeleverde incidentoverzicht van 2024 staan twee recente incidenten.

Volgens de vennoten is de hoofdaannemer Bij Elkaar gecertificeerd en is er binnenkort een audit bij de Colibri. De vennoten gebruiken het kwaliteitshandboek van de vorige hoofdaannemer Vigere nog en laten deze aan de inspectie zien. Volgens de hoofdaannemer kunnen de vennoten ook in het kwaliteitshandboek van Bij Elkaar.

Uit de diverse gesprekken die de inspectie tijdens het toezicht heeft gevoerd, blijkt dat de vennoten actief in- en tegenspraak organiseren met de hoofdaannemer, accountant en andere gezinshuisouders. Het ophalen van ervaringen van jeugdigen, ouders en ketenpartners via een tevredenheidsonderzoek gebeurt niet.

De vertrouwenspersoon krijgt op dit moment geen signalen en zegt dat de vennoten snel antwoorden per email/app.

Aandachtspunten

- De inspectie verwacht van de Colibri dat deze een heldere definitie heeft van wat een incident is en calamiteiten of geweldincidenten bij de inspectie meldt. Van incidenten die niet gemeld hoeven worden, verwacht de inspectie dat een organisatie de incidentenregistratie en afhandeling zodanig heeft ingericht dat deze helpt bij het verbeteren van de kwaliteit.
- De inspectie verwacht dat de Colibri investeert in het ophalen van de ervaringen van jeugdigen en hun ouders om de kwaliteit van de hulp en het leefklimaat te verbeteren.

De bestuurder biedt jeugdigen en hun ouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.

De inspectie hoort van de vennoten, de gedragswetenschapper en jeugdigen dat periodiek een onafhankelijk vertrouwenspersoon van Jeugdstem het gezinshuis bezoekt. In de gang hangen de contactgegevens van de vertrouwenspersoon. Op de dag van het toezicht is de vertrouwenspersoon ook aanwezig bij de Colibri en ging met een aantal jeugdigen een ijsje eten en in gesprek.

De gezinshuisouders geven aan bij formele klachten gebruik te maken van de klachtencommissie van de hoofdaannemer Bij Elkaar. Formele klachten hebben de gezinshuisouders tot nu toe niet ontvangen. De vennoten noemen een voorbeeld van een ongenoegen dat twee jeugdigen een gesprek hebben gehad met de vorige vertrouwenspersoon.

Als het mogelijk is dan bespreken de vennoten de klachtenregeling met de ouders in het plaatsingsgesprek. Vanwege een geheime plaatsing(en) heeft de Colibri geen website.

De inspectie heeft niet kunnen checken of ouders op de hoogte zijn van de klachtenregeling.

Aandachtspunt

- De inspectie verwacht dat de Colibri de klachtenregeling laagdrempelig beschikbaar maakt voor de jeugdigen en de ouders, bijvoorbeeld door deze actief aan te bieden aan ouders en jeugdigen en in het dossier een aantekening te maken hiervan. (zie ook de Jeugdwet artikel 4.2.1. lid 3 en lid 7).

“Ik praat wel met de vertrouwenspersoon, ze is aardig en ik vertrouw haar.” *jeugdige*

Bijlage: Verantwoording van het toezicht

De inspectie voerde het toezicht bij Gezinshuis de Colibri onaangekondigd uit op 13 juni 2024. Om tot een gefundeerd oordeel te komen, gebruikte de inspectie voor het toezicht verschillende informatiebronnen. De informatie uit deze bronnen is met elkaar vergeleken en gewogen. Voor het toezicht zijn de volgende bronnen betrokken:

- Een gesprek met drie jeugdigen.
- Een gesprek met twee vennoten.
- Gestructureerde interviews met:
 - twee gedragswetenschappers
 - twee plaatsers
 - een vertrouwenspersoon (Jeugdstem)
 - twee ketenpartners (school)
 - hoofdaannemer (manager gezinshuizen en aanmeldfunctionaris)
 - contractmanager
- De check van vier dossiers op de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag van medewerkers, waarbij de inspectie op basis van een aantal criteria zelf de dossiers heeft geselecteerd.
- De check van drie dossiers van jeugdigen, onder andere op de aanwezigheid van een plan en risico-inschattingen en -beoordelingen. Hierbij was een vennoot aanwezig. De inspectie heeft zelf de dossiers geselecteerd.
- Observaties van de leef- en verblijfruimten.

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl